

sožalje! — V septembru so poslale članarino sledeče osnovne šole: Blanca 20 Din; Vinica 50 Din; Petrova vas 10 Din; Dob 20 Din; Fara pri Kočevju 20 Din; Mozol 20 Din; Grčarice 10 Din; Ovčjak 40 Din; Svetli potok 10 Din; Cerklje 50 Din; Krani — deklška 70 Din; Naklo 20 Din; Bučka 22 Din; Radeče pri Zidanem mostu 10 Din; Veliki Gaber 20 Din; **Ljubljana** · I. deška osnovna šola 110 Din, III. deška osnovna šola 30 Din deklška osnovna šola v Spodnji Šiški 50 Din, gluho-nemica 120 Din, pomožna šola 50 Din, Barič 50 Din, mestni šolski svet 30 Din, I. Gantarjeva 50 Din, Božo Račič 11 Din; **Lubljanska okolica**: Borovnica 100 Din, Jezero 10 Din, Moste 220 Din, Rakitna 10 Din, Šmartno 50 Din, Št. Peter 120 Din, Zalog 50 Din, Zelimlie 10 Din; Planina 30 Din. **Doslej sem prejel na članarini in darovih v letošnjem letu 39.803 Din 5 o.** Jos. Kobal, blag.

Iz naše stanovske organizacije.

Vabila

— Učiteljsko društvo za srez Laško zboruje dne 16. 10. 1926 ob pol 10. uri dopoldne v Zidanem mostu. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. O novih učnih načrtih (poročila sreski nadzornik tov. Potočnik). 4. Poročilo o pokrajinski in glavni skupščini (poročevalec tov. Pleskovič). 5. Poročilo k dopisu glede pristopa k Osrednji Zvezi drž. nameščencev (poročevalec tov. Kslinger). 6. Slučajnosti. K polnoštevili udeležbi vabi odbor.

— Učiteljsko društvo za marenberški kraj zboruje v soboto dne 16. oktobra t. l. v Vuhredu ob 9. uri v šoli s sledečim vzporedom: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročilo tov. Lešnika o pokrajinski in državni skupščini. 4. Razgovor o novem učnem načrtu in o razdelitvi učnih ur za posamezne kategorije šol. 5. Slučajnosti. Udeležba obvezna. Odsotnost opravčite! Tovariši in tovaršice, ki se niso člani društva se vabijo k pristopu. — Odbor.

— Kozjansko učiteljsko društvo zboruje v soboto, dne 16. oktobra t. l. v Kozjem ob 10. uri. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Fizikalni temelji brezžične telefonije, poročila tov. Josip Hernaus. 4. Slučajnosti. — Udeležba obvezna.

— Smarsko-rogaske učiteljske društvo bo zborovalo dne 16. oktobra ob 10. uri v Rogaski Slatini. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. »Rasčinski pouk v smislu učenčeve samodelavnosti«, ref. tov. Kukovčeva. 4. »O skupščinah«, por. tov. Verk. 5. Slučajnosti. Pred zborovanjem odborova seja. Pri tem zborovanju naj ne manjka nihče! — **Belokranjsko učiteljsko društvo** zboruje v soboto 16. oktobra 1926 ob 11. uri v Črnomlju. Dnevni red: A. Ob 11. uri pevka vaja. B. Ob 13. uri: a) Odobrenje zapisnika. b) Poročilo predsedstva. c) Risanje in deška točna dela v osnovni šoli — predava ravnatelj meščanske šole tovariš Alojzij Novak iz Ljubljane. c) Slučajnosti. Z oziranjem na 3. točko dnevnega reda naj nikdo ne manjka! — Odbor.

— **Novomeško učiteljsko društvo** ima dne 16. oktobra 1926 ob 9. uri v osnovni šoli izvanredni občni zbor s sledečim vzporedom: 1. Poročilo predsednika in dopisi. 2. Poročilo o pokrajinski skupščini v Celju, poročila tov. Matko. 3. Poročilo o glavni skupščini v Beogradu, poročila tov. Ivanetič. 4. Razprava o novem poslovanju UJU poverjeništvu Ljubljana. 5. Sklepanje o eventualnem izstopu društva iz poverjeništvu UJU Ljubljana. 6. Slučajnosti.

— **Ljubljansko učiteljsko društvo** zboruje v četrtek dne 14. oktobra t. l. ob 18. uri v šoli pri Sv. Jakobu s sledečim dnevnim redom: 1. Predsedstveno poročilo. 2. Poročilo o državni skupščini UJU. 3. Članstvo pri Osred. zvezi drž. nameščencev. 4. Razmerje učiteljsva do Učit. tiskarne. 5. Slučajnosti.

Poročila:

+ **Zborovanje Kranjskega učit. društva** se je vršilo 4. t. m. v zvezi z uradnim zborovanjem pod vodstvom ref. Rusa, ki je podal nekaj stvarnih navodil k novemu učnemu načrtu in o namerah, ki so združene s preureditvijo našega šolstva. Debata o razporedbi ur je dokazala, da osnutek ni primeren za naše šolstvo in da je večji del popolnoma neizvedljiv. Sklenjeno je bilo, da vsaka kategorija šol vpošlje uradno svoje pomisleke, ki se bodo iznesli na pristojnem mestu. Tov. Mlekuž je podal stvarno zanimiv referat o deških ročnih delih, s čemer je potolažil premmnoze tovaršice, ki si niso bili svesti naloga novega predmeta.

Društveno zborovanje, ki je pričelo šele ob pol 12. uri, je trajalo do pol 15. ure. Predsednik pozdravi po običajnih formalnostih tov. poverjenika in strok. tajnika, spomni se v nagovoru pok. tov. Jezerška, čestita na odklovanju tov. Janji Miklavčičevi, omenja udeležbo učiteljsva na svečanosti odkritja spomenika pok. kralju Petru v Kranju, ki je bila res prava nepolitična nacionalna manifestacija vsega prebivalstva našega okraja. — Po kratkih besedah o celjski skupščini omeni svojo izvolitev v ožji svet in glavni odbor, v katere sam ni kandidiral, pač pa se je trudil, da njegovo mesto zavzame tov. Rus. — Glede poslovanja novega poverjeništvu opozarja na »apel«, objavljen v Uč. Tov., iz katerega je razvidno vse, kar hoče vršiti in kar zahteva, da izpolnjuje tudi članstvo.

Po poročilih tajnika in blagajnika, ki opozarja, da s počitniškim prekinjenjem vplačevanja članarine ne bodo izvršene društvene obveznosti in naj se vsakdo potruži, da zaostanke dopolni, poda tov. Lohy verno sliko o poteku celjske skupščine. Izredna tišina ob njegovih izjavah sama je že svedočila, da je sleherni beseda usodopolna za nadaljnji razvoj društvene krize. Ker pa je odel tov. poročevalec tako razupito deklaracijo z ovojem tovariške ljubavi in skušal omiliti vse neljube incidente z izrazi globokega spoštovanja vsem stvariteljem organizacije, smo pač pričakovali, da se tovariši protivniki v debati poslužijo umestnih izrazov in fakt. Toda ne! Zlasti so morala na račun naše najplemenitejše tovarišice V. Z. predbacivanja, ki jih je članstvo gentlemensko zavrnilo in to v splošno zadovoljnost. — Da bomo na zborovanju slišali vse to, kar smo čitali v dnevnem časopisu in nekem zasilnem listu, smo bili pač prepričani. Ker pa ima zavita resnica ravnatko kratke noge kakor laž, so bili zavrnjeni vsi očitki takoj z obraza v obraz, ne da bi se kdo še nadalje osmellil vzdrževati svoje trditve.

V naslednjem kratka debata:

Luznar: Trditve tov. Zupančičeve glede nepoznanja računov in prilog je: »laž«.

Miklavčič: Opravičuje nenavzočo tovarišico in zavrača Luznarjevo trditve.

Kobal: Potrdi izjavo tov. V. Zupančičeve.

Luznar: Obmolneke.

Rant: Radovlijsko društvo ni dobilo dopisa od poverjeništvu glede sestanka delegatov.

Kobal: Zavrne trditve.

Rant: Omenja v svojem govoru I. Dekl. št. 2. je čisto nekaj novega, da bi jo »hko vsj podpisali. Vnesti bi bilo le še »narodno edinstvo«. Odsedom niso smeli prisostvovati.

2. »Boj za mandate v verifikacijskem odboru.«

3. »Poročilo blagajnika« navaja, kakor stoji v Edinstvu!

4. Edinstvo odbijamo radi radičevcev.

5. Preganjanja po deklaraciji: V dokaz omenja slučaj Završnik-Kmet.

6. Poset pri ministru Pucliu — klanjanje SKS. Prvih pet točk je zavrnili tov. Lapajne sledeče:

Deklaracija je prešla svoja pravna pota.

V odseku se je obravnavala po Skalovem referatu.

Šolsko politični odsek je posloval javno. Pristostvovalo mu je največ delegatov in članstva. Navzoč je bil tudi tov. Germek. Ker ni bilo luči v določenem prostoru, je zasedal nadalje v posebni sobi Uniona. Učiteljsvo ni publika. Kompromisni predlog je v Skalovem referatu in ne vsebuje narodnega edinstva.

Pojasnilo glede verifikacij svedoči, da smo bili mi prikrajšani na mandatih ne ljubljanska okolica.

Blagajnik ni poročal na zahtevo gosp. odseka, v katerem sta bila tovaršica Smajdek in Luznar.

5. in 6. točko je pojasnil tov. poverjenik. Ker poročilo samo tedaj ni dalo povoda za kakršnekolik društvene avanture, je moralo priti na vrsto načelo o narodnem in državnem edinstvu, ki naj bi kot Ahilova peta mudila gotov uspeh. Kljub temu, da je predsednik opozarjal, naj se nikdo ne igra z našimi narodnimi čustvi in ne vlačil narodne svetinje na agitacijsko polje in v polemiko, ki se ima vršiti na drugih toriščih, v to vplekanih, ne pa v strogo stanovski organizaciji, se je hotela izglasovati nezauznica delegatom v ovojno načela o narodnem edinstvu, česar pa predsednik nikakor ni dopustil v glasovanje, pač pa se je izglasovala zaupnica z odhodom 36 članov napram 56 preostalom.

Ko se je izvršila nadomestna izvolitev 3 članov odbora, v katerega so vstopili tov. Rojc, Horvat in Jerše, je prevzela funkcije blagajnika tov. Slaparjeva, tajnika pa tov. Andr. Rojc.

J. L.

Prosveta.

KDO JE ZA NARODNO EDINSTVO.

O tem bi se lahko mnogo pisalo. Imamo pač različne pojme. Eni mislijo, da so storili dovolj, ako kriče: »jaz sem, ti nisi«, pri tem pa dobro vedo, da so ravno ti njihovi objasnenci dejansko pokazali več, kot vsi kričaji. Drugi so mnenja, da je dovršeno vse, ako se udeležujejo pri strankah.

Kje pa se začne delo za narodne ideje, nam je najboljšje pokazal tov. Lapajne iz Cerklje. Pričel je tam, kjer bi moral pričeti vsak. Evo vam njegove šol. prireditve.

Kdo naj se ne spomni »V boj za staro pravdo«. Igra je sestavljena iz petih delov: 1. Sveta vera, 2. sv. Ciril in Metod, 3. ustoličenje, 4. kmetijski upor, 5. Ilirija.

Snov je povzeta iz zgodovinskih virov in razmer sedanje generacije, ki obdaja pisatelja.

Kako krasno nam je podal v 1. delu boj med pogani in kristjani; razvoj narodne prosvete in krščanstva v 2. delu; koliko ljubezni je vzbudil za neodrešeno Koroško v 3. delu. Kje je kmet jasneje videl današnjo svobodo, kakor v 4. delu, ko vidi robstvo svojega prednika, vpreženega v plug, kje večjega navdušenja po samoozbrazbi in omiki, kakor v 5. delu.

Mislim, da je dovolj, ako je bivši pokr. nam. Hribar, poslan od kabinetne pisarne, zahteval prepis epiloga, šefu prosv. odd. Skabermetu pa je rekel: »Tako se dela za vzgojo naroda«.

Nič manjše vrednosti ne zasluži njegovo drugo lastno delo »Posavje«. Kako je peljal to planinsko hčerko od iztoka do izliva. Cela naša domovina je bila pred nami na dlani. Nastopili so vsi dotoki Save. Jasno je videl vsak njih izrabljeno in neizrabljeno moč. V tem igrokazu je opisal v krasnih prizorih življenje prebivalstva vseh pokrajin, njih nacionalne običaje, pokazal narodne noše in domače izdelke, tu nezadovoljnost prebivalstva, tam potrebo verske in nacionalne strpljivosti. Mnogim se je orosilo oko, ko se je bratska ljubezen ob izlivu Save v Donavo razlila v tugo in zakletstvo črno opravljenega Soče. Kmet ob Savi, ki jo je spremljal tja iz doline Planice pa do Beograda vzhicen gleda v bodočnost ujedinenega popolno odrešenega Jugoslovenstva.

Če je sreski ref. g. Rus slišal med publiko: »Smo mislili, da kaj znamo, sedaj šele vidimo, da nas otroci daleč presegajo«, pač vemo, da so mali igralci lepi vsebinski primerno igrali in trud učiteljsva ni bil zaman.

Sam sres. ref. g. Rus pa je rekel, da bi se to delo vzprizorilo v drž. gledališču na dan učit. kongresa v Ljubljani, ki se je isto leto vršil.

6. decembra 1925 so v Cerkljah vzprizorili »Sv. Miklavž«, sestavljen po dr. Lahovih igricah. V tej igrici je polno jugoslovenskega idealizma in da je bil nacionalni moment še jačji, je tov. Lapajne združil dve v eno.

Kako vlečejo ljudi te prireditve, je bilo dokazano z nabitno polno dvorano, ljudstva ni odvrčalo ta dan slabše vreme in ne zima.

28. junija 1926 je bila vidovdanska proslava. Povabljeni so bila k sodelovanju vsa društva iz Cerklje. Nastopilo je postopoma vseh 6 razredov. Bilo je veselje gledati sigurnost malčkov iz II. razreda pri telovadbi; tak nastop doseže le večja roka. Ljubko petje I. razreda, navdušenost deklamatorjev ostalih razredov, prednašajoče deklamacije prežete nacionalnega duha, so nas očarale.

V govoru je tov. Lapajne pojasnil, kar je bilo preprostim nerazumljivega, v glavnem pa povdarjal pomen Kosovoga in Gosposvetskega polja za nas.

Učiteljsvo se je zavedalo svoje dolžnosti in je obilo prišlo iz okolice v Cerklje.

Moralen uspeh med ljudstvom pa tak, kot ga ne bi dosegel s se tako impozantnim političnim shodom. Kam je padlo seme narodne ideje, se je razvidelo iz pogovorov priprostih mož in žen ki so se slišali v dvorani med pavzami.

Vliti v svoja dela toliko nacionalne ideje, toliko domovinske ljubezni more šlovek, ki so mu fraze tuje — delo vse.

In taka dela tako dovršeno z otroki vzprizoriti more le skupno delo učiteljsva na šoli.

Mnogo je med nami skromnih — tihih narodnih delavcev, ker so tihi — so protidržavni.

Za take izbruhe je treba gluhih ušes, saj je dovolj zavest, da gre delo med narodom za narod v klasje.

Za velike ideje se vzgaja narod s strpljivo vestjo in ljubeznijo!

M. M.

Upokojitve, napredovanja in imenovanja.

— **Imenovanja učiteljskih novincev v II. kat. 5. skup. s 60% pol. pl.** (Uvrstitev je razvidna iz »Ročnega Kataloga«, ki ga je izdala Učiteljska tiskarna): Pri Sv. Antonu nad Rajhenburgom **Franja Torelli**; v Sevnici **Srečko Vutkovič**; v Senovem **Stanislav Zobjek**; v Zdobah **Ema Strgar**; na Sinjem Vrhu **Silvo Perhovec**; v Radovici **Vida Vardjan**; v Maverlenu **Božidar Černez**; pri Sv. Ožbaltu **Milan Milkovič**; v Polcmu **Angela Drobnič**; v Dragi **Anica Bartol**; v Loškem Potoku **Henrik Zdešar**, **Fran Remškar**, **Milena Bajčič**, **Vera Bajčič**, **Marija Paternoster**; v Dobropoljah **Marija Kobal**; v Oslinici **Marija Petelin**; v Banjaloki **Angela Ambrožič**; v Brigi **Fran Dolinar**; v Kočevju **Mirko Vidmar**; v Dvorski Vasi **Anton Strah**; v Javorju **Ivan Lukovšek**; v Kranju **Albin Završnik**; v Podlonku **Anton Belihar**; v St. Jerneju **Gabrijela Grim**; na Raki **Franja Urek**, v St. Rupertu **Fran Lunaček**; v Čadražah **Vačlav Požar**; v Veliki Dolini **Marija Bostele**; v St. Janžu **Fran Košca**; v Laškem **Sonja Potočnik**; na Primškovem **Franja Širnik**; v Zalni **Angela Bernot**; v Zapotoku **Marija Kalan**; na Grosupljem **Erika Pavletič**; na Golem **Pavel Japelj**; na Brezovici **Andreja Skulj**; na Ježici **Vladimir Korbar**; na Vrhniki **Anica Rape**; pri Sv. Vidu nad Cerknico **Ciril Zalahor**, **Josipina Pajek**; pri Sv. Trojici **Fran Strus**; v Toplicah pri Novem mestu **Martin Slibar**, **Danica Zen**; v Žužemberku **Branka Ambrožič**; na Dvoru **Vladimira Zen**; v Bohinjski Srednji vasi **Vida Kocijančič**.

Novosti za jesen in zimo

Vsakovrstno sukno za obleke in suknje v veliki izbiri. Naj-novejši vzorci za damske plašče. Ugodni plačilni pogoji. Na željo se pošljejo vzorci.

A. & E. SKABERNE, veletrgovina LJUBLJANA

Pelikan

ZALOGA BARV, TUŠEV IN RADIRK
POVSOD NA ZALOGI — TISKOVINE NA ZAHTEVO
GÜNTHER WAGNER, WIEN X./1.

KNJIGOVEŠKE POTREBŠČINE VSEH VRST IMA STALNO V ZALOGI
„ŠAGRIN“
LJUBLJANA, Miklošičeva c. 6.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5.—

UPRAVA ZVONČKA

ima več vezanih in nevezanih letnikov na prodaj in sicer boljše vezane à 60.— Din, navadno vezane à 45.— Din in nevezane à 30.— Din. Dalje ima nešteto posameznih števil vseh letnikov à 3.— Din komad na razpologo.

ZGODOVINSKO UČNO SNOV,

ki jo predpisuje novi učni načrt, dobite v J. Neral: »Zgodovinski čitanki«, ki jo je založila Učit. tiskarna v Ljubljani. Cena je 15 Din.

MIZARSKO ORODJE,

kompletno po 40 komadov ali posamezno, je na prodaj. Je neobhodno potrebno za rokotorni pouk. Poizve se v upravi UJU Ljubljana.

Noben ljubitelj in pospeševatelj lepega mladinskega petja ne sme biti brez najnovejših Pregljevih pesmaric **NAGELJČKE**.

Prva zbirka — za srednjo stopnjo osnovnih šol — vsebuje 66 ponajveč narodnih pesmi (18 eno-, ostalih 48 lažjih dvoglasnih), 49 strani, cena Din 20.—

Druga zbirka — za višjo stopnjo osnovnih šol, kakor tudi za meščanske šole in za nižje razrede srednjih šol — vsebuje 61 tudi največ narodnih pesmi (49 dvoglasnih in 12 lažjih troglasnih), 73 strani, cena Din 26.— V zalogi je še tudi lani izšla zbirka: 30 trogl. mladinskih zborov. Cena 20 Din.

Naročila je nasloviti na **Cirila Pregelj**, učitelja v Celju (samozaložba).

NOVI UČNI NAČRT ZA OSNOVNE ŠOLE

zahteva, da se vrši domoznanski in zemljepisni pouk po sreskih okrožjih. Opozarjamo zato na zemljevid, ki obsega kamniški okraj, nekaj kranjskega okraja in ljubljanske okolice. Tovariši in tovaršice! Segajte prido po njem. S tem koristite tudi Učiteljskemu konviktu, ki je zemljevid založil.

SKOBEJNIKI

za obdelovanje lesa, v najboljšem stanju, pripravi za rokotorni pouk, so po nizki ceni na prodaj. Oglase na upravo UJU Ljubljana.

NOV ROČNI ZEMLJEVID SLOVENIJE

izide v založbi Učit. doma začetkom oktobra, ker je Pirce-Dimnikova izdaja docela pošla. Cena mu bude precej nižja od sedanje. Prednaročila sprejema že sedaj U. D. v Mariboru.

UPRAVNIK ZA VINOGRAD IN MALO POSEST

v bližini Maribora se išče. Ugodno za vpokojence po možnosti brez ali vsaj malo otrok, ki bi se pa moral imeti veselje za upravo in poznanje dela v vinogradu in kletarstvu. Stanovanje in gosposki hiši (vodovod, elektrika) prosto, drugo po dogovoru. Ponudbe je poslati na upravo lista.